

STEMMA ATLANTIS

Ex Eusebij præparatione Evangelica lib. 1. cap. 7. quod ille annotavit ex Sachoniatone Phœnice historico, à Philone Biblio ad verbum verso. Et partim ex Diodoro Siculo.

DE MVNDI CREATIONE

Ac
FABRICA

Liber.

Prolegomenon Fabricæ mundi

Caput primum.

Intentio totius Cosmographiæ.

XI O M A est omni menti opificium huius mundanæ machinæ aliquomodo inspicienti, Deum ipsius autorem immensæ potentia, sapientiæ & bonitatis esse, ac de potentia quidem dubitare est impossibile, ei qui ex nihilo conditum, non æternam eius materiam crediderit. De sapientia vero & bonitate si cui nondum plene apparet, necdum considerato ornatu & laudatissima, exquisitissima, sapientissimaque dispositione fabricæ, is nobiscum eam perscrutetur, donec ipsamet operis vndeque (quatenus ex ipso Dei verbo, & manifestâ rerum experientia licet) perspecti contemplatio persuadeat. Id enim molimur, dum Cosmographiam tradimus, ut ex mirabili omnium rerum in vnum Dei finem concordia, & ex inperscrutabili in compositione providentia, infinita Dei sapientia, & inexhausta eius bonitas conspiciantur, quo ad venerandâ eius maiestatem, colendam amplectendamque eius diuitem bonitatem, perpetuo feramur. Affulgeat lux eius intellectu nostro, & mentem ad veram hanc sapientiam dirigat. Itaque immensâ illa Dei bonitas suam intra se gloriam, præ nimia exuberantis fecunditatis parturitione, continere non poteris, hominem voluit creare, cui suam gloriam communicaret, quem cum sua sapientia corpore amiciendum, qualem videmus & prima eius creatio exhibet, conciperet, mundum hunc quem contemplandum suscepimus, & partes eius ad hominis sic constituti, vsum necessarias, in eum quem videbimus ordinem, naturam & proportionem, iuxta ideam eius ab æterno conceptam, per omnipotentiam suam condidit atque digessit. Primus igitur finis operum Dei, primaque intentio est, communicare gloriam suam, proxima hominis creatio, tertia reliqui mundi dispositio, postremus hic intentionis scopus initium fuit operis, à cuius primo exordio mundi descriptionem auspicari oportet eum, qui vtiliter ipsam ad philosophiam extendere voluit.

Solent curiosi homines interrogare, quid fecerit Deus antequam mundum conderet, quomodo & ubi tum erat, cum nullus esset locus ac tempus, cur non multis sæculis prius orbem condiderit, cur hominem non ita perfecit ut labi nequiret. Huiusmodi temerarijs parumque argutis questionibus facile respondebit, qui æternæ Triadis cognitionem (quanta ex sacris literis & opificio ipsius acquiri potest) habuerit, ac temporis & loci veras definitiones collegerit. Veruntamen non est digna talium hominum insulsa & irreligiosa proteruita, cui respondeatur, religio enim est de occultis Dei iudicijs & consilijs, quæ ad abditam eius & inscrutabilem sapientiam & maiestatem pertinent inuestigare latius, quàm nobis verbo suo dignatus est reuelare, & de ijs quæ extra & ante mundum, quæque supra hominum sunt caput disputare, summa temeritas est & stultitia, cum enim opiniones tantum, non scientias gignant, non possunt sapientiam adferre, sed citius exoticas doctrinas, quæ veritatem rerum labefaciunt, inducere. Quamobrem satis sit nobis, à rebus aut sensu, aut certa historia notis, rerum verarum scientiam petere, non opinabilium, quorum non est scientia, sic enim non aberrabimus, si modo iusto ordine progrediamur.

Prolegomenon Fabricæ mundi

Caput secundum.

De Deo omnium principio & effectuore secundum Platonicos.

Plancherrime Platonici ex communione specierum, quæ in rebus perspicitur, & ordine earum ad vnum ipsum primum omnium principium ascenderunt, hoc est (ut Pauli filium sequamur) e ordinatissima rerum omnium dispositione & harmonia providentiam aliquam circa res ipsas existere utique perspicientes, dum eas alicuius opera esse intelligerent, ac proinde ad creationem earundem meditandam atque afferendam pertraherentur, eo perueniunt. Verum cum ab vno illo ad opera ipsa descendere vellent, in modo & ordine creationis hallucinati sunt. Primum quod ponant, intellectum suæ mentem mundi fabricatorem, extra ipsum vnum, & plane ab hoc distinctum atque aliud. Deinde quod materiam, cum ipsam simpliciter ab omni forma separant, intelligant nullius Idææ progeni esse

a 2 Idea